

Szerkesztőségi iroda:
Nagybecskerek,
Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.
Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felölös szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:
Égész évre ——— 24 kor
Félévre ——— 12
Negyedévre ——— 6
Egy óra ——— 2
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknál.

Megjelenik
vasár- és ünneppnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1906.

XXXV. évfolyam. 125. szám.

Péntek, június 1.

A gazdasági program.

— június 1.

Mint a miniszterelnök programjában jelezte, a kormánynak kiváló gondját fogják képezni a gazdasági kérdések. A kormány gazdasági programja oda irányul, hogy Magyarországon a mezőgazdaságot belterjesebbé tegye, hogy a mezőgazdasági termények értékesítését az eddiginél jobb árakra emelje és hogy az állattenyésztési viszonyokkal megjavítsa. A kisbirtok terheinek könnyítése, a cseléd és a munkásügy, de még az iparfejlesztés is és mindazoknak a közgazdasági tételeknek, melyeket a kormányelnök felsorolt, ebben a három főfontosságú tételben van az igazi forrása.

A mezőgazdaság belterjessé tétele, a terményértékesítés színvonalra való emelése és az állattenyésztési viszonyok tökéletessé tétele a magyar nemzet megdagadását jelenti. Olyan anyagi erők keletkeznek e három feladat teljesítésének nyomán, melyek ipart, kereskedelmet, közműveltséget teremtenek s melyekből a nemzeti önállóság és függetlenség önként, minden küzdelem és erőszak nélkül megszületik. A fejszaporulat és a nyelvhatárok kiterjesztése ezen három gazdasági tételen sarkallik.

Nehéz feladatok ezek, melyek felé jóindulattal igyekeztek haladni minden idők kormányai, ám a siker és az eredmény nem koronázta törekvéseiket, mert szándékaik megvalósítására megfelelő anyagi eszközök sem állottak rendelkezésükre; mert a magyar gazdaközönség alig leküzdhető közönyösséget megtörni eddig képesség volt; mert minden gazdasági reform sötét előítéletekkel birkózik; mert

nálunk közgazdasági kérdésekben a közhangulatot megnyerni és ezen kérdésekért komoly akcióba vezetni eddig lehetetlennek bizonyult, végül pedig azért, mert meddő közjogi harcok lekötve tartottak minden cselekvési erőt, a parlamenti küzdelmek megbénították minden jóindulatu törekvést, mely ezen a térenumon kifejthető lett volna.

Hogy Wekerle Sándor miniszterelnök az ő kormányprogramjának az élére szögezte ezt a hármast feladatot, az őszinte igaz örömmel töltheti el minden magyar ember lelkét, mert Wekerle nem szokott üres frázisokkal dobálózni és az ő kipróbált államférfiúi képessége nemcsak azt jelenti, hogy cselekvésre vágyik e hármast feladat megvalósításáért, hanem kész garancia arra is, hogy cselekedni tud, hogy alkotni, teremteni fog, mert erre pozitív ereje, tudása, akarata és egyéb képességei vannak.

A helyzet, mely őt a kormány élére állította, kedvező alkalmat is nyújt ezen hármast feladat teljesítésére. A gazdasági érdekek szolgálatában kell a mai parlamentnek eltölteni azt az átmeneti időt, mely rendelkezésére áll és ha ezt a közszolgálatot hiven és becsületesen teljesíti, nem lesz panasz ebben az országban.

Az új fiúmei kormányzó. Mint Fiuméből jelentik, Nákó Sándor gróf, az új fiúmei kormányzó tegnap odaérkezett. Az új kormányzónak Gaál Tibor kormányzó-helyettes referált a kormányzóság ügyeiről. Az új kormányzó beiktatása az eddigi tervek szerint június 26-án lesz a szokásos ünnepélyes formában.

Sztrájkmozgalmak a vármegyében.

— Saját tudósítónktól. —

A kikindai sztrájk.

Nagykikindai tudósítónk írja: A városunkban kitört munkabeszüntetés, mely a sztrájkolók számánál fogva is kiemelkedik a hasonló mozgalmak eseményeiből, immár az egész ország közvéleményét foglalkoztatja, érdemes tehát a részleteivel is foglalkozni.

Mint már tegnapi tudósításomban jeleztem, mintegy 5-6000 ember szüntette be a munkát. Érdekes, hogy ezek közül csak mintegy 2000 (kétezer) mezei munkás van, a többiek ipari munkások, sőt önálló iparosok, kik pusztán rokonszenvből, vagy az ügy iránti lelkesedésből csatlakoztak a sztrájkolókhoz, mert bármilyen eredménnyel is végződnek az ő tüntetésük, az utóbbiakra semmiféle haszon sem háramlik.

A mezei munkások követelése a következő: A kukoricát az eddigi $\frac{1}{4}$ helyett $\frac{1}{3}$ -ért akarják. Az aratást álló búzánál $\frac{1}{12}$ rész vagy 1 méter-mázsáért, dült búzánál $\frac{1}{10}$ vagy $\frac{1}{12}$ méter-mázsáért hajlandók elvégezni, azonfelül pedig holdankint 3-4 korona kaszapénzt követelnek az eddigi 1 korona helyett.

Az első tárgyalásnál a gazdák belegyeztek abba, hogy $\frac{1}{3}$ -ot megadnak, de haza nem akarják szállítani. A búzára nézve a gazdák kijelentették, hogy $\frac{1}{12}$ helyett megadnak a munkásoknak $\frac{1}{14}$ részt és az egy métermázsza helyett 65 kilót. Hasonlóképpen belementek 2 korona kaszapénzbe. A dült buza után $\frac{1}{10}$ helyett hajlandók $\frac{1}{12}$ részt megadni.

A munkások azonban ezeket a feltételeket keréken visszautasították s mint lapjuknak már tegnap jelentettem, beszüntették a munkát. Az agitációjuk oly kitűnően sikerült, hogy mint említettem, nemcsak a mezei munkások, de még az ipari munkások, sőt önálló mesterek is beszün-

A „TORONTÁL” tárcája.

Az akadály.

Orvosságot rendeltem neki és mikor megírtam a receptet, felém fordította fejét s halkán mondta:

— Kérem, küldje ki az ápolót a szobából . . . Beszélni szeretnék önnel . . .

Megvárta, míg az ajtó becsukódott, azután lassan felemelkedett ágyában, kiaszott kezét kezembe tette és így szólt:

— Elveszttem, végem van.

— Dehogyan is — válaszoltam vigasztalólag.

— De kérem! . . . Hiszen nem kérdést intéztem önhöz . . .

Néhány pillanatra lezárta szempilláit. Midőn ismét föltekintett, szemei különös fényt tükröztek vissza és e perctől kezdve lesoványodott arcában, melyben tulfehér fogai vacogtak, melyben sápadt, vértelen ajkai a fogakhoz tapadtak, csak szemeit, nagy fénylő szemeit láttam és pillantása mély benyomást gyakorolt reám.

Esteledett: Az utca ideges zsiromgása, lármája tompítva hatolt fel. A tűz közelében egy kicsiny, fekete macska, fejét lábai közé rejtve, sejtelmesen dörömbölt. Végtelen szomorúság töltötte be a kis szobát, melynek hideg falain az éjjeli méceses sápadt, bágyadt fényugara ugrándozott. Ismét megszólalt:

— Elveszttem, végem van.

Ujból megkísérlettem megnyugtani. Fagyos mosolylyal intett:

— Ugyan kérem, hagyja, hagyja . . .

S hogy e mosolyt láttam ajkán, önkénytelen e'gondoltam, hogy ez az ember sokkal fiatalabb, semmint véltem.

Akik a halálra gondolnak, különös gondolatolvasó tehetséggel bírnak.

— Nem . . . nem vagyok öreg — folytatta aztán. Alig vagyok több harminc évesnél . . . De az évek nem számítanak. Az egyetlen dolog, mely-

lyel számolni kell, az élet, igen, a hideg, megközelíthetetlen élet, amely megkínózza a szívet, eltompítja a gondolkodást . . . Oh, kiismertem teljesen az életet . . . Nemde, doktor ur, megbocsátja nekem, egy haldoklónak, hogy hivatam, de szülőik, rokonok, barátok nélkül állok e nagy világban és mielőtt örökre lehunyán szemeimet, meggyónni akarom mindazt, mi szívemet nyomja.

Amit önnek elmondani akarok, egy szerelmi történet. Életem története. Nem volt ez olyan rettenetes szenvedély, aminőt regényekben festenek. Sokáig szerettem anélkül, hogy észrevettem volna, mily elválaszthatatlan kötelek fűz szerelmemhez, mily boldogságot érezek, ha láthatom, ha karjaimba zárhatom. Szerettem gyanútlanul, mi rosszra sem gondolva és csak, midőn elhagyott, éreztem, milyen mélységesen, igazán szerettem. E naptól kezdve folytonosan csak azokra a szavakra gondoltam, melyeket mondani kellett volna, hogy továbbra is bírassam őt.

Az eltűnését követő napokon fájdalomtól ordítottam, mint egy megsebzett vad, széjjel-téptem leveleim, elégettem arcképeim és voltak percek, midőn közel voltam a megőrüléshez. Néha így szóltam vigasztalólag magamhoz: „Vége van, teljesen vége! Nem akarok többé reá gondolni.” Azt hittem, régi nyugalmam visszatért. A legkisebb emlékezés azonban elegendő volt arra, hogy lássam s érezzem, mennyire hazudtam önmagamnak. Ha gyűlölni, megvetni akartam is őt, nevét kellett ki-ejtenem. Talán magamba kellett volna zárnom fájdalmamat, kínjaimat. Csak aki sohasem szenvedett még asszony miatt, tehetne e miatt szemrehányást! Mert lehet-e egy szenvedőnek a sóhaj-tást megtiltani? . . . Napokon át ki sem mozdultam lakásomból. Csak este jártam el egyik meghitt, jó barátomhoz, kinek, a tűz mellett üldögélve, el-elmesélgettem „róla” és olyan fájdalom, fojtogató érzés veit erőt ilyenkor rajtam. Néha, ha éreztem, hogy szánalom fog el iránta, gyorsan elfojtani igyekeztem, szédult boldogságom feldühösített s vad, csunya káromkodásba törtém

ki. Ilyen izgatott kitérés alkalmával barátom így szólt hozzám:

— Nincs igazad, megbánod még, amit beszélsz . . . Türelem, barátom . . . várj még . . . Még visszafogadod őt . . .

Haraggal feleltem:

— Visszafogadni őt? . . . Soha! Ezt nem lehet többé meg nem történné tenni, érted, soha! . . .

Mégis annak a pusztá gondolata, hogy viszontláthatom, hogy újból bírhatom őt, majdnem örüllé tett és engedékenyebb hangon folytattam:

— Sohasem tenném ezt . . . De, mégis, elég bátor, erős lennék-e? . . . Ismerem a természetemet . . . És félek, gyenge lennék . . . Inkább elvágom magam mögött a visszavonulás utját, semhogy gyáva, megvetésre méltó legyek!

— Bizonyos vagy e felől?

. . . Reméltem, hogy idővel fájdalom meg-szűnik és feledni fogok, hogy elérkezik az idő, midőn hidegen, érzéketlenül mehetek végig azokon az utakon, melyek régi boldogságomnak tanúi voltak, hogy folytathatom régi nyugodt életemet és tiszta lélekkel, könnyű szívvel, mint a lábadozó beteg, lesheetem reggel az ébredő napot, este a felkelő csillagokat . . . A gondviselés másképpen határozott.

Három hónap eltelté után egy furcsa gondolat, vágy fogott el: hogy viszontlássam őt.

Kivántam, kerestem a találkozást. A véletlen,

— vajjon tényleg véletlen volt-e! — összehozott bennünket.

Az első pillanatban megdermedten álltam helyemen, aztán egyenlő léptekkel közeledtünk, egymás felé . . . Csinos ruha volt rajta, melyet előbből ismertem. Kezei remegtek. Átható parfümjé végtelen édességgel töltötte be szívemet és szóltanul, mintha egy és ugyanazon gondolatunk támadt volna, mintha régi nagy szerelmünk egyszerre feledett volna, sirva fakadtunk.

Minden terv, minden föltevés eltűnik a könnyek előtt! Egy másodperc alatt átéreztem, hogy ugy szerettem őt, mint azelőtt, hogy életem, boldogságom, minden gondolatom ismét csak ő és én megbocsájtottam neki mindent . . . mindent . . .

tették a munkát, csupán csak azért, hogy elvártasítsák a munkát, csupán csak azért, hogy elvártasítsák a munkát, csupán csak azért, hogy elvártasítsák a munkát.

A mai nappal különben a sztrájkolók már oszladozóban vannak. Így a malommunkások ma munkába állottak, azonkívül a mezőgazdasági munkások közül is sokan aláírják a szerződéseket s általában engedékenységet mutatkozik a gazdasági munkások között, úgy, hogy a sztrájk előreláthatólag rövidesen teljesen megszűnik.

A vasuti munkások sztrájkja.

A megbeszert megindult sztrájkmozgalom, mint már jeleztük, kiterjedt a vasuti munkásokra is, akik tegnap óta szüntették be a munkát. A sztrájk ma is változatlanul tovább tart. A munkások követeléseiről, a sztrájk keletkezéséről és annak következményeiről K ü h l b u r g e r Miklós pályafelügyelő még a tegnapi nappal részletes jelentést küldött a nagyikindai osztálymérnökségnek, mint illetékes fórumnak, amelyre azonban még nem érkezett válasz. Vasutas körökben ama nézetnek adnak legelőbbet kifejezést, hogy a sztrájk nagyon rövid életű lesz, mert a pályatest körüli munkákat rég bevett szokás szerint mindig március, április és május havában végzik, hogy a munkások aratás idejére szabadok legyenek s ebből kifolyólag most június elején a pályatest fentartása körül már csak nagyon kevés teendő van, úgy, hogy a munkások minden hátrányosabb következmény nélkül is könnyen nélkülözhetőek.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 6 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2 óráig 1/2 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délelőtt gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

Június 7. Központi választmány ülése.
Június 10. Róm. kath. hitközség választ. közgyűlése.
Június 11. Közig. bizottság ülése.
Június 16. Kórházi biz. ülése.

— Az utolsó májusi ájtatosság. Tegnap délután 6 órakor tartották meg a nagybecskereki plébánia templomban és a r. k. zárda kápolnájában az utolsó májusi ájtatosságot. Ez alkalommal mindkét helyen ünnepélyes istentiszteleteket tartottak, amelyeket rendkívül nagyszámu ájtatos közönség hallgatott végig. A plébánia templomban M a g y a r y Pál plébános tartott nagyszabásu szentbeszédet és utána misét mondott fényes segédlettel. A zárda kápolnájában pedig L o b-

ma y e r Nándor lelkész végezte az utolsó ájtatosságot.

— A központi választmány ülése. A képviselőház elnöke értesítette Torontálvármegye központi választmányát, hogy gróf Nákó Sándor a nagyszentmiklósi választókerület képviselőtől lemondott. Az új képviselőválasztás iránti intézkedés megtétele végett tehát a központi választmány folyó évi június hó 7-ikén d. e. 11 órakor a vármegye székházának alispáni kistermében ülést tart.

— A gör. kel. szerb egyházmegyéből. A temesvári gör. kel. szerb egyházmegye tegnapi ülésén a minap elhunyt P o p o v i c s Szvetozár magyarsanádi lelkész helyébe az egyházi ügyek ideiglenes vezetésével Sz a m u r o v i c s Dusan pébános-helyetteset bízták meg; a szerbszentpéteri lelkészi állásra N i k o l a j e v i c s Milánt, a főlakira P o p o v i c s Milivoj szanádi lelkészt nevezték ki, illetőleg erősítették meg, B a r a s k y Nónád feketetői plébánost pedig Ivándára helyezték át. — Szávits Illés, Szerbkeresztur újonnan megválasztott lelkésze tegnapelőtt átvette hivatalát.

— A városi tisztviselők fizetésrendezése. Nagybecskerek városi tisztviselői körében mozgalom folyik fizetésük rendezése, illetőleg fizetésük felemelése iránt. A tisztviselők memorandumot készítenek benyújtani a városi képviselőtestületnek, amelytől kérni fogják fizetésük méltányos javítását. A tisztviselők főérvei a fizetésjavítás iránt abban összpontosulnak, hogy Nagybecskerek városa mintegy harminc esztendeje nem javította tisztviselőinek fizetését, holott azóta rendkívüli arányban megnövekedett a megélhetés. Három évtized alatt minden téren szinte kétszeresre emelkedtek az árak s az ipari, gazdasági és élelmezési termékek rendkívüli megrálgulása mellett a városi tisztviselőknek azzal a fizetésükkel kell magukat fenntartani, amivel akkor javadalmazták őket, mikor még összehasonlíthatatlanul könnyebb volt a megélhetés. A városi tisztviselőknek kétségtelenül nagy igazságuk van s fizetésük javítására irányuló mozgalomuk visszhangot kell, hogy keltsen a képviselőtestület tagjaiban. A képviselőtestületnek módot kell találni arra, hogy a városi tisztviselőinek helyzete javíttassék s hihető, hogy méltányolni is fogja erre irányuló kérelmüket s helyzetükön javítani fog.

— Szerkesztőváltások. Fővárosi levelezőnk írja: F a l k M i k s a, a Pester Lloyd hosszú időn keresztül volt főszerkesztője, megvált állásától és nyugalmába vonul. Az új főszerkesztő S i n g e r Zsigmond, a „Neue Freie Presse“ budapesti levelezője lesz A Lloyd-társaság megszűnik s egyesülni fog a „Budapesti Kereskedelmi Testület“-tel.

Szerkesztőváltás állott be az Alkotmány-nál is. B o n i t z Ferenc felelős szerkesztő helyét,

akit a miniszterelnökségi sajtóirodába neveztek ki, Turi Béla közjogi író foglalta el.

— A vizsgák. A M e s s i n g e r-féle leánynevelő-intézetben tartandó vizsgálatok sorrendje: J u n i u s 11-én délelőtt hittanvizsga; 20-án délután tornavizsga; 21-én délelőtt I., II. elemi, 21-én délután III., IV. elemi; 22-én délelőtt II. polgári, 22-én délután I. polgári; 23-án délelőtt III. polgári, 23-án délután IV. polgári; 24-én osztályozó konferencia; 25-én délelőtt évzáró ünnepély; 29-én Te Deum és bizonyítványok kiosztása. Az igazgatóság.

— A kincstári földek bérbeadása. A minap fejezte be a nagybecskereki m. kir. kincstári ispánság azokat a tárgyalásokat, amelyek a kincstári földek bérbeadására vonatkoznak. Az eredmény fölöttébb kedvező, a mennyiben az eddigi bérletekhez képest aránytalanul magas árakat értek el. Az alábbiakban adjuk az árlejtési hirdetmény részletes eredményét:

1. Nagybecskereki 8, 9, 10, 21, 22. és 23. számú réti földek; 249 hold; bérlet 1906. nov. 1-től 1912. szeptember 30-ig; eddigi bérletösszeg 6200 kor. Legtöbbet ajánló: Kanizsa Lipót, nagybecskereki lakos 9560 koronával és 3050 korona építkezési kötelezettséggel.

2. Nagybecskerek, Debela Hunka és a 4. és 5. számú Sztatina egy része; 400 hold; bérlet 1906. nov. 1-től, 1912. szeptember 30-ig; eddigi bérletösszeg 8500 korona. Legtöbbet ajánló: Markovits H. Markó nagybecskereki lakos 10 000 koronával.

3. Nagybecskerek (Rutova Hunka) 81 hold; bérlet 1906. október 1-től, 1908. szeptember 30-ig; eddigi bérletösszeg 2205 kor. Legtöbbet ajánló: A magyarországi földmunkások országos szövetségének nagybecskereki II. csoportja 3220 koronával.

4. A 4. és 5. számú Sztatina fennmaradó része: 752 katasztrális hold, bérlet 1906. november 1-től 1912. szeptember 30-ig; eddigi bérletösszeg 6500 korona. Legtöbbet ajánló: A nagybecskereki Oppova—Budzsák és a nagybecskereki Gradulicza—Csontika negyedbeli háromtagu, szerb földbirtokosok gazdasági szövetsége 12000 koronával.

5. A Tiszatöltés melletti legelő és a töltés és szoritógát közli csereföld 159 katasztrális hold; bérletidő 1906. október 1-től 1912. szeptember 30-ig; eddigi bérletösszeg 1360 korona 20 fillér. Legtöbbet ajánló: A nagybecskereki Oppova—Budzsák—Gradulicza—Csontika negyedbeli háromtagu, szerb földbirtokosok gazdasági szövetsége 5060 koronával.

A krasznicai legelő 258 katasztrális hold; bérletidő 1906. november 1-től, 1912. szeptember 30-ig; eddigi bérletösszeg 1521 korona. Legtöbbet ajánló: A magyarországi földmunkások országos szövetségének nagybecskereki II. csoportja 4060 koronával.

6. Csereföld. 16 katasztrális hold; bérletidő 1906. október 1-től 1912. november 30-ig; eddigi bérletösszeg 100 korona. Legtöbbet ajánló:

Kezeivel végigsimitotta homlokát és sóhajtvá mondta:

— A feledés öreg, vén! . . . Lassu, kis léptekkel halad előre, oly lassúsággal közeledik, hogy alig érezni jöttét . . . Mig a bocsánat fiatal . . . Hihetetlen gyorsasággal érkezik, kezeivel elfödi a szemet, mielőtt még láthatóvá válik, merre jött, hogyan jött.

Mikor egyedül voltam vele, csak egy gondolat szomorította el boldogságomat:

— Mit szólnak majd, ha ismét együtt látnak vele?

— Nem törődöm vele, — gondoltam vállvonogatva — az első nap meglepődnek rajta . . . Egy hét multával egy léleknek sem fog már felütni . . . Senkinek? . . . Mégis, barátomnak, bizalmasomnak . . . Mit gondol majd rólam? . . .

Egész éjjel ez a kérdés járt fejemben. Reggel sietve felkerestem őt. Elbeszéltem neki a találkozást; a részleteket elhallgattam. Beszédem alatt gunyos mosolyt vettem észre barátom ajkán. Félbeszakítás nélkül hallgatott végig és én nem mertem elhallgatni, félttem, remegtem a pillanattól, midőn kérdeznem kell tőle: „Nos, mi a véleményed róla?“ Mikor végre befejeztem elbeszélésemet, így szólt hozzám:

— Nos tehát? — Igazam volt-e? . . .

Lehorgaszottam a fejemet. Eme két mondatban annyi szánalom, megvetés volt gyöngeségem iránt. Tanácsot, szemrehányást vártam . . . De erre nem voltam elkészülve.

Midőn távoztam tőle, szivemben mély keserűséget éreztem iránta, valami megmagyarázhatatlan ellenségeskedés fogott el irányában és nem láttam benne többé az igaz, jó barátot, hanem fültanuját őszinte vallomásaimnak, melyeket pedig gyűlölttem . . .

Titkolni kezdtem előtte találkozásainkat. Majd, nem tudván elviselni az örökös hazudozást, kerülni kezdtem őt. Ha mégis összefutottunk, alig beszélt és csak közbe-közbe emelte reám tekintetét s mondta:

— Nem megmondtam? . . .

Lassanként, észrevétlenül gyűlölni kezdtem őt és csak annál inkább közeledtem kedvesemhez; végül is barátomban láttam az egyetlen, rettetetes akadályt, mely boldogságomnak útját állja. Ilyenformán, szinte osonva, egy eszme vort gyökeret agyamban . . . Eleinte homályosan, körvonalozatlan, de aztán mind tisztábban, parancsolóan és végül is egész lényemet betöltötte.

. . . Az ajkak beszélnek, nemde? . . .

Miért nem némithatnám el azokat örökre? De, ne higgye, hogy örült voltam! Nem, teljesen öntudatnál voltam, tisztán láttam, világosan gondolkodtam. Oh, igen, annyira világosan, hogy tervem arra is kiterjedt, hogy a gyanyu árnyékát is eltéríljem majd magamról. A kés, revolver, mérég, könnyen elárulhatják a bűnöst. Ennél jobbat találtam. Türelmesen porrá törttem az üveget és vártam az alkalomra. E rettetetes port egy dobozban mindig magammal hordtam és midőn az utcán jártam-keltem, erősen és felve szoritottam magamhoz, mindig, mindig készen arra, hogy a kínálózó alkalomkor észrevétlenül barátom tányérjába, vagy poharába hintsem. Ha ő eltűnik a földről, én szabad leszek.

Egy-kétszer már-már elérkezettnek vétem a kellő pillanatot. De midőn tervem kivitelére gondoltam, bátorságom cserbenhagyott. De egyszer mégis elhatározásom győzött felelmemen és hirtelen, midőn félrefordította a fejét, beleöntöttem poharába. A poharat ajkaihoz emelte . . .

Az égnék milyen megmagyarázhatatlan áldása nyugodott fejen? . . . A pohár kieszott ujjai közül és darabokra törve, a földre hullott. Örömkialtásban törttem ki. De mégis, ugyanazon pillanatban éreztem, hogy amit egyszer már megkísérlettem, meg fogom tenni azután is, hogy a gyilkos már bennem él, testemmel, véremmel változott . . .

Ekkor végtelen megvetést éreztem önmagam iránt. És minden tervem, elhatározásom elsatnyult ezen erőteljes érzés előtt; mindent

elkövettem, hogy legyőzzem . . . hiábavaló erőlködés volt . . . és végül is, hogy elkerüljem a bünt, hogy megbüntessem saját magamat határozatlanságomért, gyávaságomért — én ittam magamba azt a halált . . .

Őt hete immár, hogy haldoklom; testem eltorzítva . . . Mindaddig, míg biztam abban, hogy az önök tudománya megmenthet, visszaadhatja egészségemet, életemet, megőriztem e titkot. Tudom, hogy elvesztem, végem van, hát nyugodtan beszélhetek . . .

Boldogan elhettem volna, mert végre is csak a bűn küszöbén álltam és mindeddig rosszat nem követtem el senki és semmi ellen. A sors azonban nem így skarta . . . Másképpen volt megírva . . . Azt hiszem legalább . . .

Mikor befejezte elbeszélését, künn megszólalt a csengő. Megremegett, arca elváltozott, kezeit mellette szoritva mormogta:

— Háttha „ő“ az! . . . Sürgönyöztem neki, hogy jöjjön.

Az ajtó kinyílt. Az esthomályban egy nő alakját vettem észre. A beteg kitérte felső karjait és hörgöve megszólalt:

— Édesem . . . kis angyalom, te . . . Szerelmem . . .

Észrevétlenül távoztam a szobából. Az ajtó küszöbén megálltam. A beteg visszahányt a vákosára. Az éjjeli mécses gömbölyű fényugára megvilágította az ágy körül a mennyezetet és a falakat. Az asszony szeretettel hajolt a beteg fölé és csókokkal borította lezárt szemét . . .

A kandalló tüze egyhanguan pattogott. A kis macska felegyenesedett, ásított és aztán mozdulatlanul bámult maga elé . . .

Csönd, mély csönd honolt a szobában. Még a csókokat sem hallották . . . Soha életemben nem éreztem hasonló nyugalmat, csöndet és éreztem, hogy a feledés sűrű fátyola borul a két mozdulatlan, szomorú alak felé.

Maurice Level.

Burzsics Stevan nagybecskereki lakos 509 koronával.

Az ispánság az összes ajánlatokat már felterjesztette az aradi állami jószágigazgatóságához, ahol a bérbeadás dolgában legközelebb fognak dönteni.

A jánosföldi tenyészállatkiállítás. Jánosföld délvideki telepés község fennállásának 100 éves évfordulóját a délmagyarországi kisczardák impozáns módon kívánják megünnepelni. A Délvideki Földmívelők Gazdasági Egyesülete június hó elején nagyarányú tenyészállatkiállítást és vándorgyűlést rendez a virágzó községben. A kiállítás iránt nagy az érdeklődés egész Délvidéken, impozáns bemutatója lesz ez annak a magasfoku szarvasmarhatenyészésnek, amelyet a Délvideki Földmívelők Egyesülete sikeres tenyésztés által importjaival teremtett meg. Ugy az egyesület, mint a földművelésügyi miniszter jelentékeny pénzdiák adományozásával mozdítja elő a kiállítás sikerét.

A budapesti m. kir. állami felső építőipariskola (VII. ker. Csömöri-ut 74. szám) igazgatósága közli velünk, hogy az iskola rendes tanfolyamának első osztályába a jövő 1906/907. iskolai évre való felvételre június 25-től július 1-ig lehet személyesen vagy írásban jelentkezni. A végleges felvétel november elején személyes jelentkezés alapján történik. Az intézetben a tanítás hat fél éven át tart s a tanfolyam befejezésekor nyert végbizonyítvány jogot ad az egyéves önkéntességre, az érettségi bizonyítvánnyal elnyerhető hivatalos állásokra, a vasúti és posta s táviró tiszti tanfolyamra való felvételre; három évi utólagos számbeli gyakorlat mellett jogot ad a kőmives-, kőfaragó vagy ácsmesterség önálló üzésére s építőmesteri vizsgálat letehetésére. Felvételi feltételek: 15. életév betöltése, legalább négy középiskolai (gimnázium, reál- vagy polgári iskolai) osztály sikeres bevégezése. Akik a négy osztályban a magyar nyelvből, számtanból, mértanból és mértani rajzból jó osztályzatot nyertek, felvételi vizsga nélkül, a többiek felvételi vizsga alapján vétetnek fel. Bővebb felvilágosítást nyújt az igazgatóság.

Testvérgyilkosság. Borzalmas testvér-gyilkosság történt tegnap délután Kiscsda temesmegyei községben, melynek hajmeresztő részletei a következők: Csónka Jefka és bátyja, Toma tegnap délelőt kocsin behajtottak a temesvári vásárra, ahol elvégezték dolgaikat és délután hazafelé kocsiztak. A két testvér közt, akik különben a legjobb egyetértésben éltek egymással, utközben valami csekélység miatt szóváltás támadt, mely később tetlegességgé fajult és Toma többször arculütötte öccsét. Jefka emiatt már az egész uton forrt a méreg és amikor kocsijukkal befordultak Toma udvarán, a fiatal Jefka egy fejszével agyonütötte bátyját. A gyilkos testvért letartóztatták a csendőrök és még tegnap beszéltették a temesvári kir. törvényszéki fogházba.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, június 1. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház ma délelőt Justh Gyula elnöklésével ülést tartott.

Az elnök mindenekelőtt bejelenti, hogy Vázsonyi Vilmos és Szathmári Mór a bizottságokban viselt tagsági állásaikról lemondottak.

Ezután Bakonyi Samu beterjeszti a honvédelmi miniszter jelentéseit, Földes Géza pedig a külkereskedelmi szerződésekről szóló javaslatot.

Utána Hoitsy Pál előadó ismerteti az indemnítást és elfogadásra ajánlja.

Elnök jelenti, hogy a följirati bizottság elnökül Széll Kálmánt választották meg, mire megindul az indemnítási vita.

Mihályi Tivadar a románok nevében kijelenti, hogy nem fogadja el az indemnítást, mert a kormány programjában nem szól a nemzetiségi kérdéstről s az általános választói jogot sem a maga igazi formájában valósítja meg. Szerinte választójogot kell adni minden 24-ik évét betöltött polgárnak, minden megszorítás nélkül. Nem viseltetik bizalommal a kormány iránt, tehát a javaslatot nem fogadja el.

Holló Lajos válaszol Mihályinak s hangoztatja, hogy a nemzetiségek maguk az okai elszigeteltségüknek, mert az ellen az állam ellen üznek támadópolitikát, amelyben élnek s amely fentartja őket. Folytassanak a magyarokkal együtt működő politikát, dolgozzanak velünk együtt az ország boldogulásáért, jólétéért és jogaiért s akkor nekik is meglesznek ugyanazok a

jogaik. Az indemnítást elfogadja, de csak azért, mert szükség van rá, hogy a rend mielőbb helyreálljon.

Blahe tót nemzetiségi képviselő a tótok nevében szól s nem fogadja el a javaslatot, mert a kormány figyelmen kívül hagyja a nemzetiségeket. Közben aposztrofálja a függetlenségi pártot, hogy minden elvét föladta azért, hogy hatalomhoz jusson.

Issekutz Győző szólalt föl ezután s hosszabb beszédben leckézteti a nemzetiségeket. Tagadja, hogy a függetlenségi párt föladta volna elveit s rámutat arra, hogy a nemzetiségi képviselők anélkül foglalnak helyet a képviselőházban, hogy ismernék a nemzet alaptörvényeit. A nemzetiségek igazságtalanul vádolják a belügyminisztert erőszakoskodással, mert inkább az a hiba, hogy a belügyminiszter nem elég erélyes a nemzetiségekkel szemben. (Zaj a nemzetiségieknél. Elnök helyeslés a középén és a balon.) Az indemnítást elfogadja.

Musitzky szerb nemzetiségi a szerbek nevében jelenti ki, hogy az indemnítást nem fogadja el.

Még Buzáth Ferenc a néppárt nevében fogadja el a javaslatot s miután Pop nemzetiségi beszédét holnapra halasztotta, az ülés véget ért.

A német császár Bécsben.

Budapest, június 1. (A „Torontál” ered. távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, Vilmos német császár június hó 6-án fél tíz órakor Bécsbe érkezik uralkodónk látogatására. Június hó 7-én a német császár több látogatás után Kreuzensteinba utazik, ahol megtekinti Wilczek gróf kastélyát. Délután hat órakor udvari ebéd lesz, este kilenckor pedig a német császár visszautazik Berlinbe.

Pártértekezletek.

Budapest, június 1. (A „Torontál” eredeti távirata.) Az alkotmánypárt tegnap Széll Kálmán elnökle alatt értekezletet tartott, amelyen vita nélkül elfogadták az indemnítási törvényjavaslatot.

A függetlenségi és 48-as párt tegnap este hét órától tízigértekezletet tartott Kossuth Ferenc elnökle alatt. Az értekezleten jelen voltak a kormány részéről Wekerle Sándor dr., miniszterelnök, Apponyi Albert gróf kultuszminiszter, Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter és Szerényi József államtitkár.

Kossuth Ferenc a napirend előtt fölemlíti, hogy tegnapelőtt egy a párthatározattal ellentétes szavazás történt, mely úgy a függetlenségi pártot, mint a kandidáló bizottságot kinosan érintette. Kinosan érintette pedig azért, mert Szathmári Mórral esett meg a dolog, aki a függetlenségi pártnak immár huszonöt év óta egyik legbuzgóbb tagja. Nehogy ebből Szathmári egyéniségére valaki vonatkozó téves következtetéseket vonjon le, az elnöki székéből kijelenti legmélyebb sajnálkozását.

Szentiványi Árpádnak a delegáció tagságáról való lemondását a párt nem veszi tudomásul, mert azt a delegációban kell bejelenteni.

Barabás Béla párthatározatot kért afölött, hogy három mandátuma közül melyiket tartsa meg. A párt a budapesti hetedik kerület mandátumának megtartása mellett döntött.

A napirend tárgyalása következett ezután. Mindenek előtt Kossuth Ferenc mondott köszönetet Wekerlének megjelenéseért, mire Wekerle kijelentette, hogy minden javaslatra vonatkozó fölvilágosításokat ezentul a pártban óhajtja megadni.

Az indemnítási javaslatot Hoitsy Pál ismertetése után, egyhangulag elfogadták.

A külkereskedelmi és forgalmi viszonyok rendezésére vonatkozó javaslatot Batthyányi Tivadar gróf ismertette, mire Kossuth Ferenc részletes fölvilágosítást nyújtott a javaslatok sürgőssége dolgában. A javaslatokat erre egyhangulag elfogadták.

Az unjoncjutalék megajánlásáról szóló javaslatot Bakonyi Samu ismertette és megvilágította, hogy a függetlenségi párt elveihez ragaszkodva, miért kénytelen a javaslatot most elfogadni.

Kossuth Ferenc kérte a párttagokat, hogy az állami közigazgatás rendes menetének helyreállítása elé ne gördítsenek akadályokat. A párt erre a javaslatot egyhangulag elfogadta, mire az értekezlet véget ért.

Az osztrák válság.

Budapest, június 1. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsi jelentések szerint Beck báró osztályfőnöknek tárgyalásai a pártokkal kedvező irányt vettek s az eddigi jelek szerint valószínű, hogy a kormány meg fog alakulni s ez esetben Beck báró csak a miniszterelnöki tárcát fogja átvenni. A király vágya, hogy az új miniszterium még pünkösöd előtt meg alakuljon.

Bombamerénylet a spanyol király esküvőjén.

Budapest, június 1. (A „Torontál” ered. táv.) Madridból sürgönyzik: Alfonz spanyol király tegnap tartotta esküvőjét Battenberg Ena hercegnővel a San-Geronimo székesegyházban. Tizenegy órakor délelőt adta áldását a királyi párra a toledói érsek, akinek a nottinghami püspök segédkezett az egyházi szertartásban. A királyi pár ezután kocsira ült és a pompás menettől követve elhajtattott a királyi palota felé. Az utcákon mindenütt óriási közönség üdvözölte a királyt.

Amikor a királyi pár fogata az olasz nagykövetség palotája elé ért, hirtelen egy ember vált ki a tömegeből és egy virágcsokorral kezében közeledett a kocsira. Alig tett azonban néhány lépést, mikor meglöbálta a virágcsokrot és odadobta a király kocsija elé. Borzasztó robbanás következett erre, mert a virágcsokorban bomba volt elrejtve. A kocsit szétzúzódott és ezért a királyi pár más kocsiba ült és elhajtattott. A királyi pár tehát sértetlen maradt. Annál nagyobb pusztítást okozott a bomba a királyi pár kísérete között.

Három tiszt, azonkívül egy kapitány, egy markinő és egy tizenhét éves leány meghaltak. Tizenkét ember életveszélyesen megsebesült. A merénylet nyomán az udvari ünnepek igen kedvetlen hangulatban folytak le.

Budapest, június 1. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mai jelentések szerint a madridi bombamerényletnek 15 halott és 50 sebesült az áldozata. A merénylet nem az utcáról történt, hanem egy ház 4. emeleti erkélyéről. Ebben a házban ugyanis nemrégiben egy ember kibérelt egy szobát, aki az esküvő napján szobájában maradt s mikor a lakodalmi menet arra vonult, ledobta a virágcsokorba rejtett bombát. A merénylő az első pillanatban elmenekült, később azonban elfogták. Matejonak hívják. Más fölvilágosítást megtagad.

A szerb konfliktus.

Budapest, június 1. (A „Torontál” ered. távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, a szerb kormány engedékenységre a vámkonfliktus elsimult s a Szerbiával való vámprovizóriumot bizonytalan időre diplomáciai uton meghosszabbították.

Wahrman Rihárd öngyilkos.

Budapest, június 1. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Párisból sürgönyzik, Wahrman Rihárd, Wahrman Mór fia, tegnap itt öngyilkosságot követett el.

Határidő-üzlet.

Budapest, június 1. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli záratkor a következő árakat jegyezték:

Buza (októberre)	15.74 — —
Rozs (októberre)	13. — —
Zab (októberre)	13.04 — —
Tengeri (augusztusra)	13.14 — —
Tengeri (májusra 1907.)	11.52 — —

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Ervényes 1906. május hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 33 p.
Panesováról: délután 5 óra 40 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 18 p.; délután 5 óra 33 perc.
Szegedről: (motorkocsi) d. e. 9 óra 47 perc.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 48 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:

Zombolyáról, Verseczről, Alibunárról és Temesvárról: este 8 óra 05 p.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 30 p.
Panesováról: reggel 8 óra 27 p.
Zombolyáról: (keskenyvágányu vonal) reggel 8 óra 23 p.; este 7 óra 05 p.
Bégaszentgyörgyről: (keskenyvágányu vonal) délután 4 óra.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Panesovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 10 óra 10 p.; este 6 óra 46 p.
Szegedre: (motorkocsi) d. u. 1 óra.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Zombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 35 p.
Temesvár, Versecz, Antalfalva—Panesova és Alibunára: reggel 3 óra 33 p.
Zombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 3 óra 58 p.; délután 5 óra 25 p.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 38 p.
Bégaszentgyörgyre: (keskenyvágányu vonal) délután 12 óra 20 perc.

Nagybecskerek városi összeiró bizottságtól.

4. ösz. biz. sz. 1903.

557—1.1

Hirdetmény.

Közhírré tételik, hogy a Nagybecskerek városi összeiró bizottság az esküdtképesek alaprajstromát 1907. évre elkészítette, s hogy az alaprajstrom a városi I-ső jegyzői hivatalnál folyó évi június hó 1-től kezdve 15 nap alatt bárki által megtekinthető és hogy az ellen akár alkalmas egyénnek kihagyása, akár nem alkalmasnak bejegyzése miatt ezen 15 nap alatt, tehát folyó évi június hó 15-éig bezárólag a hivatalos órákban délelőtt 8—12 és délután 3—5 óráig bárki felszólalhat, valamint ezen felszólalásokra, melyek szintén közszemlére fognak kitételni, folyó évi június hó 16-tól június hó 23-ig bezárólag bárki észrevételeket tehet. A felszólalások és észrevételek az összeiró bizottság elnökének írásban nyújtandók be, vagy szóval előterjeszhetők.

Kelt Nagybecskerek városában 1906. évi május hó 31-ik napján.

Strosz Béla,

városi főjegyző, polgármester h.,
mint az összeiró bizottság helyettes elnöke.

Egy lakás

4 szobából, szükséges mellék-
helyiségekkel és zárt folyosóval
augusztus hó 1-re kiadó.

Várkonyi-féle ház, Melencei-
utca 18. Bővebbet ugyanott.
(483—x.10)

A párdányi főszolgabírótól.

1572. kig. szám. 1906.

556—3.2

Pályázati hirdetmény.

Alólirott hatóság a lemondás folytán megüresedett csebzai és szerbpárdányi községi segédjegyzői és jánosföldi irnoki állásra pályázatot hirdet, annak megjegyzése mellett, hogy a jánosföldi irnoki állásnak segédjegyzői állásra való átválttatása most van folyamatban, felhívja alólirott hatóság mindazokat, kik ezen 3 állás közül bármelyikére pályázni óhajtanak, hogy szabályszerű jegyzői képesítéssel és egyéb okmányokkal felszerelt pályázati kérvényüket f. évi június 20-áig bezárólag a főlírott hatósághoz annál inkább benyújtsák, mert a később érkezettek figyelembe nem vétetnek.

Ezen állások közül a csebzai és szerbpárdányi segédjegyzői állás mindegyike 800 korona évi fizetéssel van egybekötve, amelyhez járul az 1904. évi XI. t.-c. értelmében leendő állami kiegészítés és anyakönyvvezetői helyettesé leendő kineveztetés esetében 40 kor. évi tiszteletdíj; a jánosföldi községi irnoki állás pedig 600 kor. évi fizetéssel és anyakönyvvezetői helyettesé leendő kineveztetés esetében 80 kor. évi tiszteletdíjjal van egybekötve.

Ezen állásokra a választások a következő időkben tartatnak meg mindenkor az illető község községházán, u. m.:

Csebzán 1906. évi június hó 21-én d. e. 10 órakor,

Szerb-Párdányban 1906. évi június 23-án d. e. 9 órakor és

Jánosföldön 1906. évi június hó 25-én d. e. 9 órakor.

Párdány, 1906. évi május hó 29-én

Torontálmege párdányi járás főszolgabírája.

A törökbecsei járás főszolgabírájától.

3510. szám ex 1906.

555—3.2

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye törökbecsei járásához tartozó Melence községben lemondás folytán megüresedett községi első segédjegyzői állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom a pályázni óhajtókat, hogy kellően felszerelt s eddigi alkalmaztatásukat is feltüntető kérvényeiket legkésőbb 1906. évi június hó 25-ig nyújtsák be hozzám, mert a később beérkező kérvényeket nem fogom figyelembe venni.

Javadalmazás:

1200 korona évi fizetés.

80 korona uti átalány.

Törökbecse, 1906. évi május hó 29-én.

Dr. Csávossy Ignác,
főszolgabíró,
vármegyei tb. főjegyző.

Megvételre keresek

1000 hold körüli jó

≡ földbirtokot. ≡

Értesítések Törökbecsére Sarró
Gyulához küldendők.

(547—6.4)

ZONGORA- LECKÉKET

jutányosan ad

Kozmáné Gizella

Alkotmány-utca 17.

(518—x.8)

WEINBERGER K.

cipő-áruhaza Nagybecskerek, Hunyady-utca 23.

Elsőrendű cipők ugy készen, mint mérték szerint.

Legfőképp budapesti és saját készítmény mérsékelt árak mellett.

Különlegességek divatos gyermek, ugyszintén szürke és pezsgőszínű vászon női cipőkben.

Amerikai cipők egyedüli raktára.

Saját javító műhely.

HIRDETÉSEK

felvétetnek a

„TORONTÁL“ KIADÓHIVATALÁBAN.